

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษากิจกรรมการปฏิบัติธรรมของสถานธรรมในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศักยภาพและความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ เส้นทางท่องเที่ยวสถานธรรมร่วมกับวิสาหกิจชุมชน โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เจาะจงเลือกกลุ่มตัวอย่าง 35 วัดจากวัด 50 วัดและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 16 กลุ่มจาก 30 กลุ่ม โดยการสัมภาษณ์ สันทนาการกลุ่ม สังเกต วิเคราะห์เอกสารและประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ กิจกรรมการปฏิบัติธรรมของสถานธรรมในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา พบว่า กิจกรรมทั้งหมด 4 กิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมทำบุญวัดสำคัญทางพระพุทธศาสนา 2) กิจกรรมถือศีลอุโบสถ 3) อบรมเยาวชน 4) กิจกรรมบวชชีพราหมณ์

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์(สถานธรรม)ในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา พบว่า ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว ที่อยู่ในระดับดีเยี่ยม มีทั้งหมด 3 วัด คือ วัดธรรมามูล(หลวงพ่อธรรมจักร) วัดใหญ่(มีพระพุทธรูปไสยาสน์) และวัดปากคลองมะขามเฒ่า(หลวงปู่ศุข) สำหรับวัดที่มีศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวในระดับดีมากมีทั้งหมด 3 วัด คือ วัดบรมธาตุ(เจดีย์สมัยอุทอง) วัดสรรพยา(พระพุทธรูปจีนราชจำลอง) และวัดอินทาราม(พระพุทธรูป 58 องค์ ในวิหารหลังยาว) โดยมีสิ่งดึงดูดใจของวัด คือ พระพุทธรูปเกจิอาจารย์ สภาพแวดล้อม และวัดอุโบสถ

ศักยภาพและความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา พบว่า กลุ่มที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว คือ กลุ่มแม่บ้านสรรพยาบาคิก เสื้อกททำฉนวน กระเป๋า ผักตบชวาบ้านอ้อย น้ำพริกบ้านท่าไม้ และน้ำพริกคงคาราม สำหรับความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่า กลุ่มแม่บ้านสรรพยาบาคิก มีระดับความเข้มแข็งอยู่ในระดับสูงที่สุด และน้อยที่สุดคือ กลุ่มแม่บ้านบ้านท่าน ผลิตปลาร้าผอง

เส้นทางท่องเที่ยวสถานธรรมร่วมกับวิสาหกิจชุมชน 4 เส้นทาง คือ 1)จากโพนางคำ ออกถึงเขื่อนเจ้าพระยา 2) จากสะพานสรรพยาถึง วัดท่าชัย 3) จากสวนนกถึงเขื่อนผ่านวัด โลกขาม ถึงวัดธรรมามูล 4) จากแยกน้ำสาครวัดใหญ่ถึงปากคลองมะขามเฒ่า การท่องเที่ยวต้องเดินทางด้วยรถคู่และรถยนต์ส่วนตัว เนื่องจากถนนเรียบแม่น้ำเจ้าพระยาแคบ ส่วนการเดินทางทางน้ำขาดความพร้อมเรื่องท่าเทียบเรือ มีเพียงวัดปากคลองมะขามเฒ่า วัดกลาง และวัดสรรพยา เท่านั้นที่มีท่าเทียบเรือ

Abstract

The main objectives were to study temple practice the dharma activities in Chainat Chao Praya river side, the history tourism potential, the potential and strength of the group of community enterprises and temple and community route tour. A quality approach of 35 temples and 16 community enterprises by purposive sampling from 50 temples and 30 community enterprises. Field data were collected by following method: documentary analysis, interview, focused group observation, and expert assessment. Conclusion were as follows:

Temple practice the dharma activities in Chainat Chao Praya river side were 4 activities

- 1) made merit in Buddha important day
- 2) became eight commandments
- 3) children training
- 4) ordained in white.

The history tourism potential for tourism in excellent level were Dharmamoon with dharmachack buddha image, Yai temple with Reclining Buddha, Pakklong Makamthoa with Sook Buddha image. For the good level were Boroma Thad with Uthong Pagoda, Suppaya with Buddha Chinarat reproduce and Intharam with 58 buddha images which attraction were Buddha image environment and antique.

The potential and strength of the group of community enterprises were Suppaya batik, Tachanuan sedge mat, Banoay water hyacinth bag, Thamai chili sauce and Kongkaram chili sauce. The highest strength of the group was Suppaya batik and powder pickled fish was the lowest.

Temple and community route tour were 1) from Phonangdamoak to Chaopraya Dam. 2) Suppaya Bridge to Thachai. 3) from Bird park to Kokkham pass to Thammamoon 4) Nam Sakorn square to Yai temple pass to Pakkong Makamthao. This route tour only travel by 12 persons van or personal car. limitation of the temple was lack of ferry landing. Except Pakkong Makamthao, Klang temple and Suppaya.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2552 งานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ต้องขอขอบพระคุณ คุณมลวิภา บุญมาก และ เจ้าหน้าที่พัฒนาการอำเภอเมืองชัยนาท คุณกิตติชาติ ชาดยานนท์ นักวิชาการเกษตร ชัยนาท ที่ได้เก็บ ข้อมูลในการทำการวิจัย ในครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณภัทรพร กิจชัยนุกูล คุณชฎานันท์ สมงาม คุณชัชวาล วัฒนธรรม คุณอนันต์ ศรีเจริญ คุณชัชวาล จักรศิลป์ พระสังฆาธิการทุกรูป สมาชิกกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล และผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเมือง สรรพยา วัตถุประสงค์และมโนรมย์ที่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัย จัดเก็บข้อมูล และจัดทำรูปเล่ม ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างมากและขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ถาวรธิวาสน์

กันยายน 2553